

Indlæg bragt på Altinget den 8. december 2008

Finanskrisen øger behovet for arbejdsmarkedsreformer

Af Jørgen Søndergaard

Formand for Arbejdsmarkedskommissionen

I forlængelse af finanskrisen har der spredt sig en misforståelse. Nemlig, at den kommende stigning i ledigheden mindsker behovet for reformer på arbejdsmarkedet.

Intet kunne være mere forkert.

En højere ledighed vil blot forstærke det problem, som Danmark står over for, nemlig at antallet af beskæftigede vil falde. Det vil det både på grund af konjunkturerne og fordi, der bliver færre mennesker i de erhvervsaktive aldre.

Lavvækst i årevis

Faldet vil være markant, med mindre der skabes politisk flertal for reformer af arbejdsmarkedspolitikken, der effektivt modvirker faldet i beskæftigelsen.

Konsekvenserne af faldet i beskæftigelsen vil være, at Danmark får lavvækst i årevis, og at den offentlige økonomi kommer til at mangle penge, fordi skatteindtægterne falder, når beskæftigelsen falder. Det fremgår klart af blandt andet regeringens 2015-plan og den seneste rapport fra de økonomiske vismænd.

Danmark kan ikke gøre meget ved den verdensomspændende nedtur i kølvandet på finanskrisen. Krisen kommer, og vi bliver en del af den. Men det, vi kan gøre noget ved, er, hvor hårdt den skal ramme beskæftigelsen.

Stimulans kan skade konkurrenceevnen

Mange tænker lige nu, hvor krisen er på vej, at det alene drejer sig om at øge de offentlige udgifter for at stimulere efterspørgsel og beskæftigelse.

Men spillerummet hertil er lille af to grunde: Dels er der i forvejen udsigt til underskud på de offentlige finanser, dels er der risiko for, at øgede offentlige udgifter i den nuværende situation skader konkurrenceevnen og valutakursstabiliteten, fordi ledigheden i Danmark er - og et godt stykke tid fremover vil være - langt lavere end i andre lande.

Arbejdsmarkedskommissionen fremlagde i september en række forslag til, hvordan man kan øge beskæftigelsen uanset konjunkturforskel gennem en kortere dagpengeperiode og fremrykket aktivering samt gennem senere tilbagetrækning ved, at den kommende regulering af efterlønsalderen fremrykkes, så den træder i kraft med det samme.

Intet sker politisk

Den politiske lyst til at røre ved disse reformer var - som bekendt - ret overskuelig. Intet skete. Hvilket har to indlysende konsekvenser: Den offentlige sektor kommer til at mangle indtægter, og spillerummet til at stimulere efterspørgselen, hvis krisen bliver dyb og langvarig, er væsentligt mindre, end det kunne have været.

Den internationale finanskrisen og den stigende ledighed rokker ikke ved, at der er behov for arbejdsmarkedsreformer - tværtimod. Uden arbejdsmarkedsreformer bliver

det vanskeligere at mindske krisens virkninger, og bagefter venter en regning i form af højere skatter eller offentlige besparelser.